

ATTICISMI.

Caspar Villoisonus in sua diatriba Anecd. T. II. p. 79. narrat reperisse se in marciano codice 486. Anonymi cuiusdam opusculum ineditum de atticismis, quod ipse luce ibidem donat. Hoc ego opusculum longe auctius in mediolanensi ambrosiano codice E. 81. deprehendi: quare atticismos, qui in marciano deerant, heic recitabo. Sed ante omnia ex ambrosiano corrigam editos atticismos ipsos, quos sive marciiani codicis sive editoris vitio depravatos video.

In atticismo tertio Villoisonus οἷον καθήσας κατὰ σαυτὸν. Corrigo οἷον καθίσας κατὰ σαυτὸν. In octavo Villois. ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν οὐκ ἔλαττον, οὐχ ἥττον λέγουσι. In ambrosiano haec ipsa sunt, sed sequitur: τοῦτο δὲ ἀντὶ τοῦ καὶ κρείττον λαμβάνεται· οἷον τόδε τοῦδε οὐχ ἥττον, ἀλλ' ἴσον δὴ ἢ κρείττον. In undecimo Villois. ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν ἐφ' ᾧ, λέγουσι μετὰ μόνης περισπωμένης, ἐφ' ᾧ. Corrigo ἀντὶ τοῦ ἵνα ἀποτελεσματικοῦ, ἐφ' ᾧ λέγουσι μετὰ μόνης περισπωμένης. Post attic. 44. adest in ambr. ἀντὶ τοῦ ἐπήνεσε, λέγουσιν καλῶς εἶπεν, quod deest apud Villois. Post attic. 47. adest in ambr. ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν ζῶν ἄλογον βοτάνην ἔσθιον, βόσκημα λέγουσιν, οἱ ποιεῖται δὲ βοτὸν λέγουσι. Ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν κατηγορῶ σου διὰ φόνον, κατηγορῶ σε φόνου λέγουσι, καὶ κατηγορῶ σε κλοπῆς. Atticismus 86. apud Villois. sic habet: ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν μετέρχεται ἀπὸ τόπου εἰς τόπον. μεταβαίνει τόπους λέγουσι. At in ambr. pro μεταβαίνει est μεταμείβει, quod melius se habet, et patet ex proximo μετήμειψε. Post atticismum 92. sequitur in ambr. ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν σκυθρωπάζει, κατοφύει (credo pro κατοφρυᾶται). In atticismo 106. sic habetur apud Villois. καὶ ἀντὶ τοῦ φοιτᾶ τῷ δεῖνι, μαθετεύεται ὑπὸ τοῦ δεῖνος· ἐπὶ δὲ ἄλλων προσώπων καὶ οὐ διδασκάλων, λέγεται προσφοιτᾶς, μετὰ προσδέσεως. At ambrosianus corrigit καὶ φοιτᾶ τῷ δεῖνι, ἀντὶ τοῦ μαθεύεσθαι ὑπὸ τοῦ δεῖνος· ἐπὶ δ' ἄλλων etc. In atticismo 130. apud Villois. ἦλθε ἐπὶ μέγα τύχης λέγουσιν, ἀντὶ τοῦ λίαν εὐτύχησεν· οὐ λέγεται δὲ καὶ ἐκ τοῦ ἀένντιου καὶ, ἐπὶ μικρὸν τύχης. Corrigit ambrosianus οὕτω λέγεται δὴ ἐκ τοῦ ἐναντίου, καὶ ἐπὶ μικρὸν τύχης. In atticismo 133. apud Villois. ὥς καὶ παρὰ τῷ ἀγίῳ Κυρίλ-

λῶ εὐρηται οὕτως, ἐπικατάρατος ὅστις ἐπὶ τεσσάρων βαδίζει. At in ambr. παρὰ τῷ ἀγίῳ Νειλῶ. In atticismo 135. apud Villosius. ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν, ἵσταται ἡ ναῦς ἐν τῷ πελάγει μὴ κινουμένη ὑπὸ ἐφόρου, ἀνακωχεύει ἡ ναῦς τῷ πελάγει λέγουσι. At in ambr. ὑπὸ ἐφόρου ἀνέμου. In atticismo 136. apud Villosius. ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν ἐξερρίφη ἡ ναῦς ἐν ταῖς πέτραις, προσώκειλεν ἡ ναῦς λέγουσιν. At in ambr. post cetera προσώκειλεν ἡ ναῦς ταῖς ῥαχίαις λέγουσι. Hic sistit Villosionus, seu codex marcianus: at ambrosianus longe plures habet atticismos, quos accipe.

Ἄντὶ τοῦ εἰπεῖν ὁ δεῖνα ἄτονος ἔστι, οὐκ ἔχει δυνάμειν εὖ λέγουσι.

Ἄντὶ τοῦ εἰπεῖν κατηγορεῖται ὁ δεῖνα τοῦ δεινός, διώκει ὁ δεινα τὸν δεινα λέγουσι.

Ἄ. τ. εἰ. ὁμῆλιξ, ἡλικιώτης λέγουσι.

Ἄ. τ. εἰ. ἐνεργητικὰ ῥήματα, παθητικὰ λέγουσι· πλὴν οὐκ ἐν πᾶσι ῥήμασι, ἀλλ' ἐν τισι. Σύνεσιος ἀξιοῦται συντελεῖν ὡς οἱ θεόβουλοι, ἀντὶ τοῦ ἀξιοῖ.

Ἄ. τ. εἰ. ὁ δεινα τοῦ δεινός κρείττων, ὁ δεινα διαπρέπει τοῦ δεινός λέγουσι.

Ἄ. τ. εἰ. φίλος, ἐπιτήδειος λέγουσι· λέγουσι δὲ τὸ ἐπιτήδειος καὶ ἀντὶ τοῦ ἀρμόδιος.

Ἄ. τ. εἰ. δυνατοῦ ὄντος γενέσθαι τοῦ πράγματος, ἐνὸν γενέσθαι τὸ πρᾶγμα λέγουσι· τοῦτο δὲ λέγουσι καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων οὐδετέρων μετοχῶν τὴν γὰρ εὐθεῖαν λέγουσιν ἀντὶ γενικῆς.

Ἄ. τ. εἰ. ἐδημιούργησε τὸν κόσμον, ὑπέστησε λέγουσι.

Ἄ. τ. εἰ. ἄδειαν ἔχεις ποιῆσαι τόδε, ἔξεστι σοι ποιῆσαι τόδε λέγουσι· καὶ ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν δύνασαι ποιῆσαι τόδε, ἔνεστι σοι.

Ἄ. τ. εἰ. ὑπέβαλε τῷ δεῖνι λόγους, ὑφῆκε τῷ δεῖνι λόγους λέγουσι.

Ἄ. τ. εἰ. εἰς μῆκος ἐκτεταμένον ἔχει τὸ γένειον, καθεικῶς τὸ γένειον λέγουσι.

Ἄ. τ. εἰ. εἰς μῆκος ἐκτεταμένην ἔχει τὴν κόμην, ἀνειαῶς τὴν κόμην λέγουσι.

Ἄ. τ. εἰ. κεκρυμμένως ἡ γυνὴ τὸν μασθὸν τῷ βρέφει δίδωσι, τὸν μασθὸν ὑφεῖσα τῷ βρέφει λέγουσι.

Ἄ. τ. εἰ. ζητεῖ τῷ στόματι τὸ βρέφος τὸν μασθὸν, μαστεύει λέγουσι.

Ἄ. τ. εἰ. μάχεται ὁ δεῖνα πρὸς τόδε τὸ δεινόν, παραβάλλεται λέγουσι.

Ἄ. τ. εἰ. μίγνυται ὁ δεῖνα τῷ δεῖνι, παραβάλλει τῷ δεῖνι λέγουσι· κοινῶς δὲ παραβάλλει πρὸς τὸν δεῖνα· λέγεται δὲ παραβάλλει καὶ τῷδε τῷ βιβλίῳ, ἀντὶ τοῦ συγκρίνει.

Ἄ. τ. εἰ. ὁ δεῖνα ὑποπτέυει τὸν δεῖνα, ὑφορᾶται καὶ ὑποβλέπει λέγουσι.

Ἄ. τ. εἰ. ἀλλαχοῦ, ἄλλοθι λέγουσι.

Ἄ. τ. εἰ. ὠραίος, καλὸς λέγουσι.

Ἄ. τ. εἰ. δυσειδής, κακὸς λέγουσι· ὡς Ὅμηρος, κακὸς μὲν ἦεν ἀλλὰ πρόδωκε.

Ἄ. τ. εἰ. ὀλοτελῶς, παντάπαν καὶ παντάπασι λέγουσι.

Ἄ. τ. εἰ. ἐνώπιον τοῦ δεινός εἶπε τόδε, ἐπὶ τοῦ δεινός καὶ πρὸ τοῦ δεινός λέγουσι.

Ἄ. τ. εἰ. ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ δεινός ἐγένετο τόδε, ἐπὶ τοῦ δεινός ἐγένετο τόδε λέγουσιν· οἶον ἐπὶ Μωυσέως, ἀντὶ τοῦ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ Μωυσέως.

Ἄ. τ. εἰ. εἰς τὸ θανεῖν κατήνησεν, ἢ εἰς τὸ διδάξαι, ἢ εἰς τὸ μαθητευθῆναι, ἐπὶ τὸ θανεῖν λέγουσιν, ἐπὶ τὸ διδάξαι, ἐπὶ τὸ μαθητευθῆναι.

Ἄ. τ. εἰ. ὁ δεῖνα ὑπερβάλλοντα ἔρωτα ἔχει πρὸς τόδε τὸ πρᾶγμα, ὁ δεῖνα προστέθηκε τῷδε τῷ πράγματι λέγουσι.

Ἄ. τ. εἰ. ὁ δεῖνα οὐκ ἐπεμεληθῇ τοῦδε, οὐκ ἔσχεν ἐπιμελεθῆναι λέγουσιν· οὕτως οὐκ ἔσχεν γνωρίσαι, ἀντὶ τοῦ οὐκ ἐγνώρισε· οὐκ ἔσχε παιδευθῆναι, ἀντὶ τοῦ οὐκ ἐπαιδεύθη.

Ἄ. τ. εἰ. ὁ δεῖνα προκαταλαμβάνει τὸν δεῖνα ποιῶν τόδε, ὁ δεῖνα φθάνει τὸν δεῖνα ποιῶν τόδε λέγουσι· καὶ ἀντὶ τοῦ προκαταλαβὼν ἐποίησε τόδε, φθάς ἐποίησε τόδε.

Ἄ. τ. εἰ. ὁ δεῖνα κολακεύει, ἐνδύεται τὴν ἀλωπεκὴν λέγουσι.

Ἄ. τ. εἰ. ἀγρίως καὶ ἀνημέρως κολάζει, ἐνδύεται τὴν λεοντὴν λέγουσι.

Ἄ. τ. εἰ. πλέειν, πλεῖν λέγουσι.

Ἄ. τ. εἰ. ἐπέρχεται τινὶ πυρετός, εἰσβάλλει λέγουσι.

Ἄ. τ. εἰ. ὀριστικὸν ῥῆμα, εὐτικὸν λέγουσιν, ἢ μετὰ τοῦ ἂν ἢ χωρὶς τοῦ ἂν, μηδαμῶς εὐχῆς ἔννοιαν ἔχων, οἶον ἐγὼ βουλοίμην ἂν.

Ἄ. τ. εἰ. ἀεὶ ποτε τόνδε τυχεῖν τινός ἀγαθοῦ, δι' αἰῶνος λέγουσι.

Ἄ. τ. εἰ. ἐπίσης ἀμιλλᾶται, τῷ δεῖνι ἐκ τῶν ὁμοίων ἀποκρίνεται.

Ἄ. τ. εἰ. ἀγκύραις ἐπερειδομένη ἡ ναὺς ἴσταται ἐν τῷ πελάγει, ἐπ' ἀγκύραις σαλεύει λέγουσι.

Ἄ. τ. εἰ. τὰ νομίσματα, τὸ ἀργύριον ἐνικῶς λέγουσι· πληθυντικῶς γὰρ οὐ λέγουσι τὰ ἀργύρια, ἀλλὰ τὰ νομίσματα λέγουσιν, ἢ τὰ χρήματα· χρήμα δὲ οὐ τὸ νόμισμα, ἢ τὰ νομίσματα λέγουσιν, ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα ὡς Ἀριστοφάνης, ὃ Ζεῦ τὸ χρήμα τῶν νυκτῶν ὅσον· λέγεται δὲ οὕτως τὸ χρήμα τῶν νυκτῶν, ἀντὶ τοῦ αἰ νύκτες.

Ἄ. τ. εἰ. ὁ λόγος τῷ δεῖνι φροντὶς, τὰ περὶ τὸν λόγον τῷ δεῖνι φροντὶς λέγουσι.

Ἄ. τ. εἰ. ἐγκεῖται τῷ λόγῳ, τοῖς περὶ τὸν λόγον ἐγκεῖται λέγουσι.

Ἄ. τ. εἰ. νοσεῖ, κάμνει λέγουσι.

Ἄ. τ. εἰ. σπούδασον λίαν, ὅσον τάχος σπούδασον λέγουσι.

Ἄ. τ. εἰ. μετὰ πόνου ἐργάζεται τί, πονεῖ περὶ τι ἐμμέσως μετὰ προθέσεως λέγουσι, καὶ ἀμέσως χωρὶς προθέσεως ὡς ὁ Δίων, μῦθον λιβυκὸν ἐκπονεῖν καὶ περὶ τὰ τοιαῦτα κατὰ τὴν περὶ λόγους φιλοπονίαν, οὐκ εὐτυχὲς μὲν ἴστέον δὲ ὅτι ἐνικῶς εἰπὼν μῦθον λιβυκὸν, πληθυντικῶς ἐπήγαγε τὸν λόγον καὶ περὶ τὰ τοιαῦτα εἰπὼν κατατρίβει τὴν περὶ λόγους φιλοπονίαν.

Ἄ. τ. εἰ. ὠνείδισεν, ἐπληξεν λέγουσι ὅπερ καὶ συντάσσεται δοτικῇ τὸ γὰρ ἐπληξεν ἀντὶ τοῦ ἔκρουσεν αἰτιατικῇ συντάσσεται.

Ἄ. τ. εἰ. μαινόμενος, ἔστι παραπλήξ λέγουσι καὶ ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν ἔχθραν καὶ κακίαν κινεῖ τὸν δαίνα, ἐκμαίνει τὸν δαίνα λέγουσι.

Ἄ. τ. εἰ. ἀνόητος, εὐκολος λέγουσιν, ἢ κωφός, ἢ ἀφελής.

Ἄ. τ. εἰ. εἰς βαδεῖαν νύκτα ἦλθεν ὁ δαίνα, πόρῳ τῆς νυκτός ἦλθεν ὁ δαίνα λέγουσι.

Ἄ. τ. εἰ. λόγον πρὸς ὑπερέχον πρόσωπον λέγει, ἀναφέρειν λέγεται ὅπερ δὲ λέγεται ἐπὶ λόγων τὸ ἀναφέρειν, τοῦτο ἐπὶ πραγμάτων τὸ ἀναπέμπειν.

Ἄ. τ. εἰ. κακὸς οἶνος, ἐκτροπίας λέγουσι καὶ ἀνατετραμμένος.

Ἄ. τ. εἰ. διηνεκῶς ἐργάζεται, τὸν αἰὶ χρόνον ἐργάζεται λέγουσιν.

Ἄ. τ. εἰ. ὁ δαίνα κατεδικάσθη μὴ παρόντος τοῦ ἀντιδίκου, ἐρήμην κατεδικάσθη λέγουσι.

Ἄ. τ. εἰ. ὁ δαίνα παραγραφόμενος τὸ δικαστήριον εἰς μείζον δικαστήριον καταφεύγει, ἔφεσιν ἐργάζεται λέγουσι.

Ἄ. τ. εἰ. μάλιστα, τὰ μάλιστα λέγουσι.

Ἄ. τ. εἰ. μὴ φθονθεῖην, μὴ βαλλέτω με τραχεῖ λίθῳ λέγουσι.

Ἄ. τ. εἰ. ὁ δεῖνα ἀδυνάτοις ἐπιχειρεῖ, κατὰ πετρῶν σπείρει λέγουσι, καὶ ὕδατος γράφει, οὐρανὸν τοξεύει, αἶρα δέρει.

Ἄ. τ. εἰ. ὁ δεῖνα χυδαῖός ἐστιν, ὁ δεῖνα τῶν πολλῶν ἐστι λέγουσιν, ἢ ἀγοραῖος.

Ἄ. τ. εἰ. ἀνωφερῆς τόπος, ἀνάντης λέγουσι· καὶ Ἄ. τ. εἰ. κατωφερῆς, κατάντης· λέγουσι δὲ καὶ ὀξύς τόπος, τὸ ἐναντίον δὲ ἐπίπεδος· ὀξύς δὲ ἐπὶ μέλους λεγόμενον, ἔχει ἐναντίον τῷ βαρύν· λέγεται γὰρ οὕτως, ὀξύς τόπος, καὶ ὀξεῖα τάσις· ὀξεῖα δὲ ἐπὶ μαχαίρας, καὶ ὀξύς πέλεκυς, ἔχει ἐναντίον τῷ ἀμβλεῖα καὶ ἀμβλύς.

Ἄ. τ. εἰ. ἐπιτήδειος ἄνεμος εἰς τὸ πλεῦσαι, εὐφορος λέγουσιν· οὐ λέγουσι δὲ τὸ ἐναντίον καὶ ἄφορος ἢ ἀφορία, ἀλλ' ἕτερα, οἷον οὐκ ἐπιτήδειος ἄνεμος εἰς τὸ πλεῦσαι, οὐ πλόϊμος· ἀφορίαν δὲ λέγουσι τὴν ἀκαρπίαν καὶ εὐφορον αἶρα, τῶν καρπῶν παρεκτικόν.

Ἄ. τ. εἰ. λογικὴν τέχνην, παιδίαν λέγουσι· καὶ Ἄ. τ. εἰ. διδάσκεται λόγον, παιδεύεται λόγον λέγουσι.

Ἄ. τ. εἰ. τὸν μαστὸν ἐδίδου τῷ βρέφει, τὸν μαστὸν ὑφεῖ τῷ βρέφει λέγουσι.

Ἄ. τ. εἰ. ἀνθρῶπος ἔντιμος, τῶν ἐντίμων λέγουσι· καὶ ἀντὶ ἄτιμος, τῶν ἀτίμων· καὶ ἀντὶ ἔνδοξος, τῶν ἐνδόξων· καὶ τὰ ἕτερα ὁμοίως.

Ἄ. τ. εἰ. ὁμοίως, ἐκ τῶν ὁμοίων λόγουσι· καὶ ἐξίσου, ἀντὶ τοῦ ἐπίσης.

Ἄ. τ. εἰ. ἤδη τότε, παραυτίκα λέγουσι, καὶ ἐκ τοῦ παραυτίκα, καὶ εὐθύς.

Ἄ. τ. εἰ. κολάζεται ὁ δεῖνα, διὰ τὸ καὶ τὸ τιμωρεῖται λέγουσι, ὅτι τι ἐποίησε τότε, καὶ ὅτι τῇδε· λέγουσι δὲ καὶ οὕτως, κολάζεται ὁ δεῖνα τὸ μὲν ποιήσατο τότε, τὸ δὲ τότε· λέγουσι δὲ καὶ οὕτως, τὰ μὲν ποιήσας τότε, τὰ δὲ ποιήσας τότε.

Ἄ. τ. εἰ. ἔξω τῆς θύρας ἵσταται, θυραῖος ἵσταται λέγουσι.

Ἄ. τ. εἰ. ἀσπάζομαι, τοῖς χεῖλεσι, προσπτύσσομαι λέγουσι· ὅπερ καὶ συντάσσουσι δοτικῇ· τὸ γὰρ περιπτύσσομαι, τί περιλαμβάνω, συντάσσεται αἰτιατικῇ.

Ἄ. τ. εἰ. φονεύει, ἀναιρεῖ λέγουσιν· λέγουσι δὲ καὶ τὸ ἀναιρεῖ ἐπὶ ἀψύχου, οἷον ἀναιρεῖ τὴν βουλὴν.

'Α. τ. εἰ. πανουργεῖται, ὑφαίνει βουλὴν λέγουσι, καὶ συρράπτει δόλον.

'Α. τ. εἰ. ἀπέθανε, κατέλυσε τὴν ζωὴν λέγουσι· τοῦτο δὲ λέγεται καὶ ἐπὶ καλοῦ ἀνθρώπου καὶ ἐπὶ κακοῦ· τὸ δὲ κατέστρεψε τὸν βίον ἐπὶ κακοῦ αἰεὶ ποτε.

'Α. τ. εἰ. κόψας τὸν λόγον εἶπε, ὑπολαβὼν εἶπε λέγουσι· ἔστι δὲ καὶ ὑπολαβὼν ἀντὶ τοῦ ἀποκριθεῖς.

'Α. τ. εἰ. τόδε τὸ πρῶγμα μετέχει ὀλίγου χαλκοῦ, ὑπόχαλκον λέγουσιν· οὕτως καὶ ὑπόχρυσον, καὶ ὑπόξανθον, καὶ ὑπόπυρον.

'Α. τ. εἰ. ὁ ἰατρός, ἰατρῶν παῖδες λέγουσι, καὶ ἀσκληπιάδαι.

'Α. τ. εἰ. ὠφέλιμον φάρμακον, σωτήριον λέγουσιν· καὶ ἀντὶ τοῦ ὀλέθριον, θανατῶδες λυτήριον λέγουσι.

'Α. τ. εἰ. οὐκ ἔρχεται συνεχῶς, διὰ πλείστου καὶ διὰ πολλοῦ οὐκ ἔρχεται λέγουσι.

'Α. τ. εἰ. παρελεύσει πολλοῦ χρόνου οὐκ εἶδον σε, πολλοῦ σε οὐκ εἶδον λέγουσι.

'Α. τ. εἰ. οὐδὲν ἐκέρδανεν, οὐδὲν πλεόν λέγουσι.

'Α. τ. εἰ. μετὰ ἀπάτης κατέβαλεν, ὑπεσκέλισε λέγουσι.

'Α. οὐ λίαν, ἐπεικῶς λέγουσι.

'Α. τ. εἰ. ποτὲ μὲν λέγει τόδε, ποτὲ δὲ λέγει τόδε, ἄλλοτε τόδε· νῦν μὲν λέγει τόδε, νῦν δὲ τόδε λέγει, αὖθις δὲ τόδε λέγουσι.

'Α. τ. εἰ. κλυδωνίζεται, χειμάζεται, λέγουσι· λέγεται δὲ τὸ χειμάζεται καὶ ἐπὶ χειμῶνος. Ἀριστοφάνης, καὶ τὰδε συνεχειμάζετο· λέγεται δὲ καὶ ἐπὶ συνεχείας βελῶν.

'Α. τ. εἰ. ἐν ἀσκέπει τόπῳ διάγει, αἴθριος διάγει λέγουσι.

'Α. τ. εἰ. διὰ φόβον κρυβεῖς, ὑποπτήξας λέγουσιν· ὡς Ὀππιανός, ὑποπτήξας χαράδραις.

Hos atticismos viginti abhinc annis a me Mediolani exscriptos, nunc demum typis tradidi.

IMPRIMATUR.

Fr. Ioseph M^a. Velzi S. P. A. Magister.

Ioseph Dellaporta Patriarcha Cpol. Vicesgerens.